

KNJIŽNICE U 2022.

Obradom administrativne baze Nacionalne i sveučilišne knjižnice dobiveni su podaci o knjižnicama koje su djelovale na području Republike Hrvatske u 2022.

Obuhvaćeno je 1 798 knjižnica, u koje su uključene jedna nacionalna, 102 visokoškolske, sveučilišne i znanstvene, 99 specijalnih, 349 narodnih, 882 osnovnoškolske i 365 srednjoškolskih knjižnica.

Od ukupnog broja knjižnica u 2022., njih 10% samostalne su knjižnice, 9% ih djeluje u sastavu druge knjižnice (podružnice), a 81% je u sastavu druge institucije, poduzeća ili obrazovnih ustanova.

Sve je veći broj knjižnica s pristupom internetu

Modernizacija knjižnica novim medijima i tehnologijama omogućuje neposredan pristup svim vrstama znanja i informacija, pa integriranu čitaonicu ima 95% svih knjižnica, multimedijski odjel ima njih 68%, a 96% ih je opremljeno bežičnim internetom.

U knjižnicama je ukupno 4 039 zaposlenih osoba, a od toga je 85% žena. U ukupnom broju zaposlenih osoba u knjižnicama stručno knjižnično osoblje ima udio od 90%.

Najbrojniji članovi narodnih knjižnica i posjetitelji knjižničnih događanja jesu djeca i mladi do 18 godina

Članstvo u knjižnicama ima 1 156 616 osoba, a od toga je 74% aktivnih korisnika u 2022. Žene čine 65% ukupnih korisnika narodnih knjižnica.

Članovi osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica čine 41% članstva svih knjižnica, a slijede narodne knjižnice s 39% u ukupnom članstvu. U narodnim knjižnicama djeca i mladi do 18 godina čine 42% članstva.

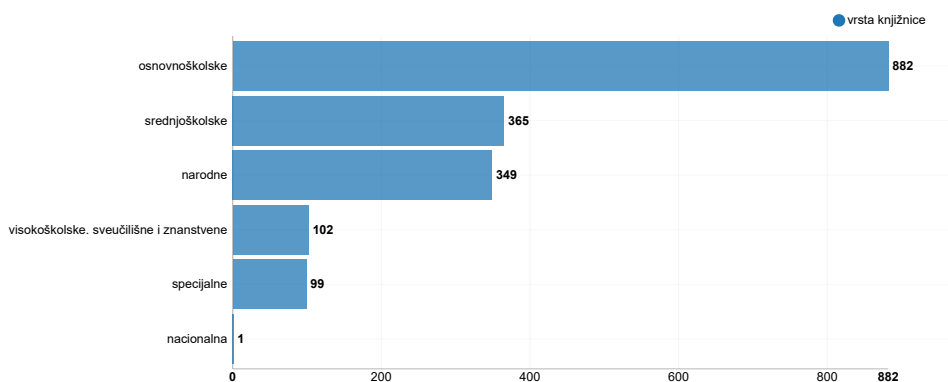
Promatrajući dobnu strukturu posjetitelja, u ukupnim posjetima knjižničnim događanjima i radionicama 65% polaznika mlađe je od 18 godina.

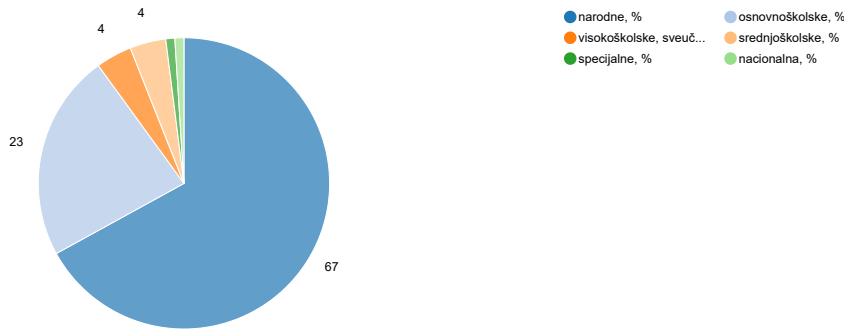
Virtualni posjeti knjižnicama – trend koji sve više raste među korisnicima

Zbog razvoja digitalnog društva uočava se tendencija virtualnih posjeta knjižnicama, a takav je oblik posjeta knjižnicama u 2022. iznosio 65%. Stabiliziranjem situacije s pandemijom bolesti COVID-19 u 2022. broj fizičkih posjeta knjižnicama povećao se na 35%, što je u usporedbi s 2021. godinom 11% više fizičkih posjeta knjižnicama. Od ukupnog broja posjeta knjižnicama, najviše je fizičkih posjeta osnovnoškolskim knjižnicama, 91%, zatim srednjoškolskim, 75%, te narodnim, 33%.

Povratak u prostore knjižnica vidljiv je i u knjižničnim događanjima i radionicama. U 2022. održana su 46 993 knjižnična događanja, a od toga 38 340 za djecu i mlade. Održano je i 22 214 edukacijskih radionica.

G-1. KNJIŽNICE PREMA VRSTI U 2022.

G-2. KORIŠTENJE KNJIŽNE GRAĐE U 2022.

1. KNJIŽNICE PREMA VRSTI, STATUSU I DODATNIM ODJELIMA U 2022.

Vrsta knjižnice	Status				Dodatni odjeli i usluge						
	ukupno	samostalne	u sastavu druge knjižnice	u sastavu druge ustanove/poduzeća	čitaonice/korisnička mjesta	multimedijski odjel	za slijepo i slabovidne	internet/WLAN	za djecu i mlade	igraonica	bibliobus
Ukupno	1 798	188	155	1 455	1 714	1 230	47	1 723	1 452	424	9
Nacionalna	1	1	-	-	1	1	1	1	-	-	-
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	102	4	-	98	102	94	12	102	-	-	-
Specijalne	99	1	-	98	92	58	4	93	-	-	-
Narodne	349	181	155	13	304	289	17	300	205	111	9
Osnovnoškolske	882	1	-	881	861	502	9	867	882	271	-
Srednjoškolske	365	-	-	365	354	286	4	360	365	42	-

2. OBRADENA KNJIŽNA I NEKNJIŽNA GRAĐA U 2022. (STANJE 31. PROSINCA 2022.)

Vrsta knjižnice	Obradena knjižna građa prema broju predmeta						Obradena neknjižna građa prema broju predmeta			
	knjige (svesci)	novine (godište)	časopisi (svesci)	rukopisi i ocjenski radovi	igračke i didaktičke igre	ostala knjižna građa	digitalizirana knjižna građa	izvorno digitalna građa	audiovizualna građa	elektronička građa na prijenosnom mediju
Ukupno	28 747 332	238 177	2 640 398	613 544	23 002	580 637	120 964	422 720	799 981	211 069
Nacionalna	1 667 284	126 552	367 142	266 651	-	130 454	13 371	131 366	232 893	64 098
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	5 804 869	54 101	1 215 209	333 785	-	179 687	56 939	207 475	51 378	92 555
Specijalne	2 079 535	21 830	861 807	13 108	-	93 368	32 915	75 951	16 769	8 554
Narodne	11 943 431	33 649	151 717	-	17 902	126 027	17 739	7 928	399 564	33 017
Osnovnoškolske	4 929 381	1 543	24 642	-	4 144	4 833	-	-	75 322	7 621
Srednjoškolske	2 322 832	502	19 881	-	956	46 268	-	-	24 055	5 224

3. KORIŠTENJE KNJIŽNE GRAĐE U 2022.

Vrsta knjižnice	Ukupno	Korištenje izvan knjižnice	Korištenje u knjižnici	Korištenje prema tipu građe izvan knjižnice					
				ukupno posudbi	knjige i brošure	e-knjige	audiovizualna i elektronička građa te ocjenski radovi	serijske publikacije	ostalo
Ukupno	12 045 601	9 791 643	2 253 958	9 791 643	9 576 308	55 868	114 796	12 672	31 999
Nacionalna	114 231	7 435	106 796	7 435	7 435	-	-	-	-
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	450 789	267 971	182 818	267 971	267 971	-	-	-	-
Specijalne	156 943	83 462	73 481	83 462	83 462	-	-	-	-
Narodne	8 052 762	6 800 397	1 252 365	6 800 397	6 616 597	55 868	103 865	12 672	11 395
Osnovnoškolske	2 798 468	2 245 162	553 306	2 245 162	2 218 781	-	10 157	-	16 224
Srednjoškolske	472 408	387 216	85 192	387 216	382 062	-	774	-	4 380

4. MEĐUKNJIŽNIČNE POSUDBE U 2022.

Vrsta knjižnice ¹⁾	Međuknjižnična posudba							
	ukupno		primljeni zahtjevi		upućeni zahtjevi		Zahtjevi za elektroničku dostavu dokumenata	
	ukupno	riješeni	ukupno	riješeni	ukupno	riješeni	ukupno	riješeni
Ukupno	26 082	24 658	7 495	7 001	6 232	5 782	12 355	11 875
Nacionalna	8 186	7 720	3 403	3 193	1 033	962	3 750	3 565
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	7 442	7 126	1 144	1 171	2 221	2 017	4 077	3 938
Specijalne	6 083	5 441	845	534	1 230	1 055	4 008	3 852
Narodne	4 371	4 371	2 103	2 103	1 748	1 748	520	520

1) U knjižnicama osnovnih i srednjih škola ne postoji međuknjižnična posudba, nego samo prinova te otpis knjižne i neknjižne građe. Zato one ovdje nisu obuhvaćene.

5. KORISNICI KNJIŽNICA PREMA AKTIVNOSTI U 2022.

Vrsta knjižnice	Struktura korisnika knjižnica				
	ukupno	učenici/studenti	zaposlenici	vanjski korisnici	od toga aktivni korisnici
Ukupno	708 304	554 482	117 458	36 364	476 104
Nacionalna	8 795	8 795	-	-	8 795
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	151 813	129 146	13 082	9 585	64 053
Specijalne	69 158	-	44 901	24 257	14 100
Osnovnoškolske	337 209	294 212	41 441	1 556	291 238
Srednjoškolske	141 329	122 329	18 034	966	97 918

6. KORISNICI NARODNIH KNJIŽNICA PREMA SPOLU, DOBI I AKTIVNOSTI U 2022.

Vrsta knjižnice	Ukupno	Muški	Ženski	Članovi prema dobnim skupinama				Aktivni korisnici	Novi korisnici
				14 i manje godina	15 – 17 godina	18 – 64 godine	65 i više godina		
Narodne knjižnice	448 315	158 965	289 350	153 002	34 023	217 484	43 806	380 207	67 343

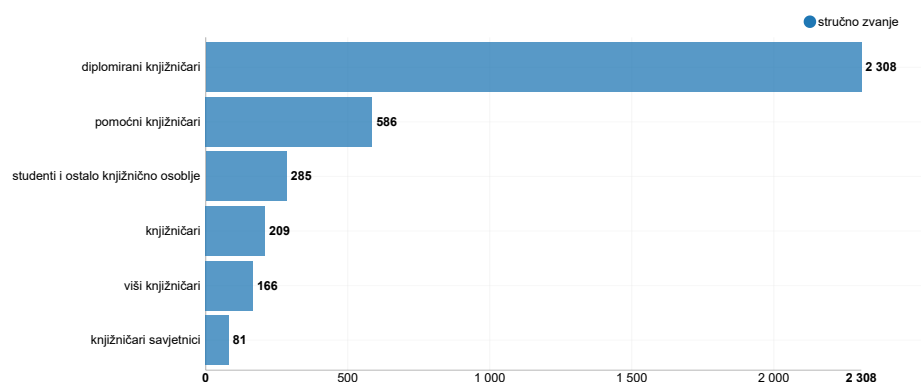
7. POSJETI KNJIŽNICAMA I KNJIŽNIČNIM DOGAĐANJIMA U 2022.

Vrsta knjižnice	Posjeti knjižnicama i knjižničnim događanjima								
	posjeti knjižnicama			knjižnična događanja				radionice	
	ukupno	fizički	virtualni	broj knjižničnih događanja		posjeti knjižničnim događanjima		broj	posjeti
				ukupno	od toga djeca i mladi	ukupno	od toga djeca i mladi		
Ukupno	32 558 091	11 370 594	21 187 497	46 993	38 340	1 102 145	712 419	22 214	407 197
Nacionalna	1 176 815	132 404	1 044 411	24	-	2 630	-	112	2 847
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	7 621 959	1 429 604	6 192 355	294	-	11 066	-	646	9 694
Specijalne	2 860 556	89 272	2 771 284	97	-	65 539	-	227	4 011
Narodne	15 838 883	5 273 881	10 565 002	29 281	21 043	617 308	306 817	3 653	86 493
Osnovnoškolske	4 073 079	3 700 531	372 548	14 835	14 835	330 475	330 475	14 614	249 250
Srednjoškolske	986 799	744 902	241 897	2 462	2 462	75 127	75 127	2 962	54 902

8. ZAPOSLENI U KNJIŽNICAMA U 2022. (STANJE 31. PROSINCA 2022.)

Vrsta knjižnice	Zaposlenici			Stručno osoblje							Ostalo osoblje
	ukupno	muški	ženski	ukupno	knjižničari savjetnici	viši knjižničari	diplomirani knjižničari	knjižničari	pomoćni knjižničari	studenti i ostalo knjižnično osoblje	
Ukupno	4 039	611	3 428	3 635	81	166	2 308	209	586	285	404
Nacionalna	302	102	200	266	22	22	72	11	56	83	36
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	527	114	413	473	23	49	188	26	79	108	54
Specijalne	182	28	154	156	11	10	94	11	14	16	26
Narodne	1 737	252	1 485	1 449	23	82	723	126	435	60	288
Osnovnoškolske	896	76	820	896	2	-	870	23	1	-	-
Srednjoškolske	395	39	356	395	-	3	361	12	1	18	-

G-3. ZAPOSLENI U KNJIŽNICAMA PREMA STRUČNOM ZVANJU U 2022. (STANJE 31. PROSINCA 2022.)

9. PRINOVA KNJIŽNIČNE GRAĐE U 2022.

	Nacionalna knjižnica	Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice	Specijalne knjižnice	Narodne knjižnice	Osnovnoškolske knjižnice	Srednjoškolske knjižnice	
Knjige (broj svezaka)	ukupno	16 214	67 970	15 490	533 708	124 223	36 691
	kupnja	216	20 861	4 136	286 988	94 900	28 072
	obavezni primjerak	13 536	21 224	-	3 177	-	-
	dar	2 153	25 136	8 577	119 190	29 117	8 562
	zamjena	309	749	2 777	8 340	206	57
	otkup MK	-	-	-	86 578	-	-
	ostalo	-	-	-	29 435	-	-
Časopisi (broj svezaka)	ukupno	8 121	18 771	5 489	3 477	4 354	1 451
	kupnja	33	2 253	824	1 407	3 542	1 008
	obavezni primjerak	7 975	7 846	-	69	-	-
	dar	80	5 862	1 362	1 030	805	443
	zamjena	33	2 810	3 303	10	7	-
	otkup MK	-	-	-	25	-	-
	ostalo	-	-	-	936	-	-
Novine (broj naslova)	ukupno	179	397	410	543	130	46
	kupnja	-	40	394	133	121	38
	obavezni primjerak	179	299	-	194	-	-
	dar	-	15	3	205	9	8
	zamjena	-	43	13	-	-	-
ostalo	-	-	-	11	-	-	
Rukopisi i ocjenski radovi	ukupno	976	9 258	235	-	-	-
	kupnja	-	514	180	-	-	-
	obavezni primjerak	976	2	-	-	-	-
	dar	-	8 720	54	-	-	-
	zamjena	-	22	1	-	-	-
Ostala knjižna građa	ukupno	1 067	4 032	764	2 926	101	355
	kupnja	13	1 080	446	1 019	82	180
	obavezni primjerak	281	1 271	-	544	-	-
	dar	770	1 681	217	948	19	175
	zamjena	3	-	101	11	-	-
	otkup MK	-	-	-	4	-	-
ostalo	-	-	-	400	-	-	
Audiovizualna građa	ukupno	1 245	982	560	6 647	1 285	230
	kupnja	4	78	537	4 271	1 008	89
	obavezni primjerak	1 018	541	-	34	-	-
	dar	218	363	21	1 188	277	141
	zamjena	5	-	2	-	-	-
	otkup MK	-	-	-	54	-	-
ostalo	-	-	-	1 100	-	-	
Elektronička građa na prijenosnome mediju	ukupno	61	2 737	8	518	30	38
	kupnja	-	155	3	298	22	34
	obavezni primjerak	53	672	-	23	-	-
	dar	7	1 910	4	110	8	4
	zamjena	1	-	1	-	-	-
	otkup MK	-	-	-	5	-	-
ostalo	-	-	-	82	-	-	
Igračke i didaktičke igre	ukupno	-	-	-	1 161	101	68
	kupnja	-	-	-	965	82	53
	dar	-	-	-	98	19	15
	zamjena	-	-	-	-	-	-

ostalo	-	-	-	98	-	-
Digitalizirana građa	ukupno	1 940	16 766	1 022	3 127	-
	unutar knjižnice	1 940	13 178	481	1 391	-
	izvan knjižnice	-	3 588	541	1 736	-
Originalna digitalna građa	ukupno	39 048	178 079	73 301	3 128	-
	e-knjige	398	101 694	59 052	3 128	-
	e-časopisi	2 150	38 876	12 946	-	-
	e-ocjenski radovi	27 933	32 227	332	-	-
	drugi e-dokumenti	8 567	5 282	971	-	-

10. PRIHODI I RASHODI KNJIŽNICA U 2022.

kune

	Nacionalna knjižnica	Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice ¹⁾	Specijalne knjižnice ²⁾	Narodne knjižnice	Osnovnoškolske knjižnice	Srednjoškolske knjižnice
Rashodi						
ukupno	9 519 443,01	87 640 505,91	30 535 847,51	348 261 301,08	119 696 361,81	54 093 710,63
nabava knjižne građe	459 558,57	10 937 928,37	4 405 561,93	35 657 770,97	7 773 537,68	3 211 288,40
izobrazba knjižnog osoblja	225 362,88	318 889,03	92 178,69	804 768,19	313 731,49	103 894,86
troškovi bruto dohotka zaposlenika	45 299 956,55	65 533 508,21	23 551 714,10	227 628 542,88	110 385 033,19	49 718 805,44
ostali troškovi	49 210 065,01	10 850 180,30	2 486 392,79	84 170 219,04	1 224 059,45	1 059 721,93
Prihodi						
ukupno	97 196 114,53	18 117 143,45	-	376 062 571,78	129 020 569,58	62 871 894,67
prihodi iz proračuna/matične institucije ³⁾	87 406 769,29	12 351 797,68	-	289 970 020,57	120 651 516,59	59 018 284,72
vlastiti prihodi	7 216 823,44	1 701 219,25	-	20 178 817,98	899 263,51	447 679,57
ostali izvori prihoda	2 384 714,03	4 064 126,52	-	29 342 604,93	936 233,22	195 318,16
prihodi za nabavu građe	187 807,77	-	-	36 571 128,30	6 533 556,26	3 210 612,22

1) Prihod je u visokoškolskim, sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama izražen tako da su samostalne knjižnice financirane iz vlastitih prihoda i ostalih izvora prihoda. U knjižnicama u sastavu visokih učilišta ili sveučilišta prihod je prikazan kao prihod matične institucije.

2) Specijalne knjižnice ne raspolažu podacima o prihodima, nego samo podacima o rashodima. Prihod specijalnih knjižnica dio je ukupnih prihoda matične institucije i knjižnica je dio nje te se ne iskazuje zasebno.

3) Prihodi obuhvaćeni ovim Priloženjem odnose se na izravne prihode knjižnica iz svih razina proračuna Republike Hrvatske (centralnih, državnih i lokalnih tijela), prihode za nabavu građe, vlastite prihode te ostale izvore prihoda.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o knjižnicama rezultat su obrade statističkih podataka iz administrativne baze Nacionalne i sveučilišne knjižnice (NSK). Prema članku 6. stavku 3. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN, br. 17/19. i 98/19.), knjižnice su obvezne prikupljati statističke podatke o svom poslovanju i unositi ih u sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica u NSK u skladu sa standardima iz članka 12. stavka 2. navedenog Zakona.

Prikupljanje podataka iz administrativnih izvora u skladu je preporukama Kodeksa prakse europske statistike za korištenje administrativnih i drugih podataka kad god je to moguće radi smanjenja opterećenja izvještajnih jedinica te smanjenja troškova prikupljanja, obrade i objavljivanja statističkih podataka.

Obuhvat i usporedivost

Statističkim istraživanjem obuhvaćene su sve knjižnice koje su postojale 31. prosinca 2022. u Republici Hrvatskoj. Podaci su usporedivi s podacima iz prijašnjih godina.

Definicije i objašnjenja

Knjižnica je pravna osoba koja obavlja knjižničnu djelatnost u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Vrste knjižnica prema namjeni i sadržaju knjižničnog fonda: jesu nacionalna, visokoškolske, sveučilišne, znanstvene, specijalne, narodne i školske.

Specijalna knjižnica (stručna knjižnica) jest knjižnica koja pokriva jednu disciplinu ili određeno područje znanja. Naziv specijalna knjižnica u nekim se slučajevima koristi za knjižnicu koja ponajprije služi specijalnoj kategoriji korisnika (npr. bolesnicima) ili je usmjerena na određeni oblik dokumenta (npr. fonoteka, fototeka, filmoteka). Može biti javna ako je osnivač Republika Hrvatska ili pravna osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske te privatna ako je osnivač druga pravna ili fizička osoba.

Administrativna jedinica jest knjižnica ili skupina knjižnica koje djeluju pod jednom knjižničnom upravom. Administrativna jedinica može se sastojati od središnje knjižnice i ogranaka, odnosno podružnica.

Samostalna knjižnica jest samostalna javna ustanova, odnosno registrirana pravna osoba koja obavlja knjižničnu djelatnost u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Knjižnica u sastavu jest ustrojstvena jedinica ustanove ili druge pravne osobe koja obavlja knjižničnu djelatnost u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Knjižnični ogranak/podružnica/područna knjižnica jest ustrojbeni dio administrativne jedinice knjižnice smješten na izdvojenoj lokaciji koji pruža usluge korisnicima.

Pokretna knjižnica (bibliobus) jest pokretni odjel knjižnice s posebno opremljenim i namještenim vozilom za neposredno dostavljanje građe i pružanje usluga korisnicima.

Korisnički prostor (neto korisnički prostor) jest iskoristivi prostor za korisničke usluge. Uključuje prostor za čitanje, učenje (individualno ili grupno), posudbu, upute i informacije te druge usluge, prostore u kojima korisnici samostalno koriste knjižnicu (posudba i vraćanje građe, automatsko razduživanje i zaduživanje) i područja za rekreaciju i komunikaciju/odmor i druženje, višenamjenske dvorane, prostore za osobe koje su se iznenada razboljele i ulazno predvorje/aula te područja s građom u otvorenom pristupu koja su sastavni dijelovi korisničkih službi.

Korisničko mjesto jest sjedeće mjesto za korisnika (isključuje se sjedeće mjesto za odmor).

Knjižnična građa jest svaki jezični, slikovni i zvučni dokument na lako prenosivu materijalu ili u elektronički čitljivu obliku informacijskoga, umjetničkoga, znanstvenoga ili stručnog sadržaja proizveden u nekoliko primjeraka i namijenjen javnosti te rukopisi. Knjižničnom građom smatraju se i igre, igračke i slično ako su dio knjižničnog fonda.

Knjižna građa jest fizička knjižnična građa koju ima knjižnica, a nije u digitalnom obliku. Uključuje knjige, serijske publikacije, rukopise, ocjenske radove, brošure, didaktičke igre te ostalu knjižnu građu (karte, fotografije, reprodukcije umjetničkih djela i slično).

Fond je ukupnost građe knjižnice u svim formatima.

Knjiga je neperiodička tiskana publikacija od najmanje 49 stranica, bez omota.

Brošura je neperiodička tiskana publikacija od najmanje pet, ali ne više od 48 stranica, bez omota.

Časopis je periodička publikacija u više svezaka čije objavljivanje nije vremenski ograničeno, tj. koja se osniva s namjerom da se objavljuje u neograničenom broju svezaka. Objavljuje se u više ili manje u redovitim vremenskim razmacima.

Svezak je fizička jedinica bilo kojega tiskanog djela ili rukopisa sadržanoga u jednom uvezu.

Novine su serijska jedinica građe koja se objavljuje u čestim razmacima, obično dnevno, tjedno ili polutjedno i izvještava o tekućim zbivanjima i temama od javnog interesa.

Rukopis je originalna građa pisana rukom ili na pisaćem stroju.

Ocjenski radovi jesu radovi koji su uvjet za završetak studija i stjecanje određenog naziva ili stupnja tercijarnog obrazovanja. U Republici Hrvatskoj uključuju doktorski rad ili disertaciju (na kraju posljediplomskoga sveučilišnog studija), diplomski rad (na kraju diplomskoga i integriranoga diplomskoga i preddiplomskoga sveučilišnog studija) i završni rad (na kraju svih ostalih studija, no često označuje završni rad preddiplomskog studija).

Digitalizirana građa jesu preslike izvornika izrađene postupkom digitalizacije odnosno pretvorbom u digitalni oblik. Digitalizirani mogu biti različiti oblici, poput teksta, audiograđe, videograđe itd.

Digitalna građa u izvorno digitalnom obliku jest građa koja je izvorno nastala u digitalnom obliku, npr. e-knjige, e-časopisi, e-novine i drugi digitalni dokumenti obrađeni i pohranjeni u repozitoriju ustanove.

Audiovizualna građa jest vrsta neknjižne građe koja se može upotrebljavati samo s pomoću neke sprave, poput projektora, čitača/čitala, naprave za povećavanje itd. U audiovizualnu građu ubrajaju se filmovi (filmske kasete, kutije, kolutovi i petlje), mikrooblici (mikrofilmovi, mikrolistići), videosnimke (videovrpce, videokasete, videokutije i videodiskovi), vizualne projekcije (dijafilmovi, dijapozitivi, prozirnice, stereografi i mikroskopski preparati) i zvučne snimke (gramofonske ploče, kompaktni diskovi, magnetofonske vrpce, zvučne kasete i zvučne kutije).

Elektronička zbirka jesu izvori u elektroničkom obliku kao dio knjižnične zbirke, izvorno digitalni ili digitalizirani.

Elektronička knjiga jest jedna ili više računalnih datoteka omeđenog sadržaja koje su dostupne javnosti na mreži (mrežna knjiga) ili u materijalnom obliku (na CD ROM-u i DVD-u).

Ostala knjižna građa jest sva druga građa osim knjiga, periodike, rukopisa, mikrooblika i audiovizualne građe. Uključeni su materijali kao što su karte, grafikoni, umjetničke reprodukcije, fotografije, tehnički crteži, igračke, multimediji i slično.

Prinova je dokument ili jedinica građe koja se dodaje zbirci u izvještajnom razdoblju.

Korisnik knjižnice (član knjižnice) jest svaka osoba učlanjena u knjižnicu kao korisnik građe i usluga u izvještajnoj godini.

Aktivni korisnik jest član knjižnice (upisani korisnik) koji je posjetio ili koristio knjižnicu ili usluge u izvještajnoj godini. Korištenje može obuhvaćati i korištenje elektroničkih usluga u knjižnici ili izvan nje.

Posjet je čin ulaska u prostore knjižnice ili pristupa mrežnim stranicama knjižnice kako bi se koristila jedna od usluga koje knjižnica pruža.

Fizički posjet jest čin ulaska korisnika u prostore knjižnice kako bi se koristila jedna od usluga koje knjižnica pruža.

Virtualni posjet jest individualni vanjski virtualni posjet mrežnim stranicama i katalogu knjižnice.

Izobrazba korisnika jesu programi izobrazbe s razrađenim planom predavanja radi usvajanja znanja i vještina za korištenje knjižnice te drugih informacijskih i tehničkih usluga. Može uključiti obilazak knjižnice uz stručno vodstvo, poduku o informacijskoj tehnologiji i mrežnim uslugama s obrazovnim sadržajima.

Radionica je aktivnost koju organizira stručni zaposlenik knjižnice za korisnike. Izobrazba korisnika definira se kao program ustanovljen s posebnim planom predavanja radi podučavanja korisnika za korištenje knjižnice te drugih informacijskih i tehničkih usluga. Obuhvaća i obilazak knjižnice uz stručno vodstvo, poduku o informacijskoj tehnologiji i mrežnim uslugama s obrazovnim sadržajima. Izobrazbe u sklopu projekta ubrajaju se samo ako je projekt namijenjen korisnicima knjižnice.

Knjižnična događanja jesu aktivnosti organizirane za korisnike s književnom, kulturnom ili društvenom namjenom, npr. posjeti autora, čitateljske skupine, književni susreti i izložbe.

Međuknjižnična posudba jest posudba dokumenta u materijalnom obliku (knjige) ili dostava dokumenta kao preslike iz jedne knjižnice drugoj koja nije pod istom upravom. Obuhvaća i elektronički posredovanu dostavu dokumenata.

Knjižničarski savjetnik jest osoba koja ima najmanje pet godina rada u knjižničarskoj struci nakon stjecanja zvanja višega knjižničara te stručna znanja kojima je stručno stečeno još najmanje 500 bodova u skladu s "Mjerilima za ocjenjivanje stručne osposobljenosti".

Viši knjižničar jest osoba koja ima položen stručni ispit za diplomiranoga knjižničara, najmanje pet godina rada u struci nakon položenoga stručnog ispita za diplomiranoga knjižničara te stručna znanja kojima je stečeno najmanje 400 bodova u skladu s "Mjerilima za ocjenjivanje stručne osposobljenosti".

Diplomirani knjižničar jest osoba koja ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij iz područja informacijskih i komunikacijskih znanosti s najmanje 60 ECTS bodova iz programa knjižničarskog usmjerenja, odnosno studij knjižničarskog usmjerenja kojim je stečena visoka stručna sprema u skladu s propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, ili završen drugi studij kojim je stečena visoka stručna sprema u skladu s propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu tog Zakona, uz obvezu stjecanja 60 ECTS bodova iz programa knjižničarskog usmjerenja u roku od tri godine od dana zapošljavanja te položen stručni ispit za diplomiranoga knjižničara.

Knjižničar je osoba koja ima završen preddiplomski sveučilišni studij iz područja informacijskih i komunikacijskih znanosti s najmanje 30 ECTS bodova iz temeljnih predmeta knjižničarstva, završen drugi studij kojim je stečena viša stručna sprema u skladu s propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju uz obvezu stjecanja najmanje 30 ECTS bodova iz temeljnih predmeta knjižničarstva u roku od tri godine od zapošljavanja te položen stručni ispit za knjižničara.

Pomoćni knjižničar jest osoba koja ima završenu četverogodišnju srednju školu i položen stručni ispit za pomoćnoga knjižničara.

Ostalo knjižno osoblje jesu zaposlenici knjižnica koji nemaju stručno knjižnično zvanje.

Studenti su polaznici fakulteta koji honorarno rade u knjižnicama ili u sklopu pojedinih kolegija odrađuju praktičnu nastavu u knjižnicama.

Prihod knjižnice jesu financijska sredstva osigurana za redovitu djelatnost knjižnice.

Vlastiti prihod jest prihod koji ostvaruje knjižnica. Odnosi se na prihode dobivene od obavljanja usluga i/ili isporuke dobara na tržištu, poput prodaje vlastitih izdanja ili najma prostora, prihode od osnovne djelatnosti knjižnice, kao što su prihod od članarina i zakasnina, prihod od imovine (kamate) te prihod od pomoći i donacija.

Rashod knjižnice jest izdatak koji je nastao vođenjem knjižnice. Obuhvaća nabavu knjižne građe, bruto prihode zaposlenika, izobrazbu knjižničnog osoblja i ostale rashode knjižnice.

Kratice

CD ROM	ispisni kompaktni disk ili optički disk – memorija sa stalnim sadržajem
DVD	digitalni videodisk
ECTS	Europski sustav prijenosa bodova
COVID-19	bolest prouzročena koronavirusom
MK	Ministarstvo kulture
NN	Narodne novine
WLAN	bežična lokalna internetska veza
tis.	tisuća

Znakovi

- nema pojave

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111
Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Dubravka Rogić-Hadžalić, načelnica Sektora demografskih i društvenih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:

Marija Gojević i Gordana Bralić

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi
Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154
Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije
Telefon: (+385 1) 48 06 115
Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr